

cions al barri de Santa Caterina en l'anomenada àrea central de remodelació, delimitada pels carrers Álvarez de Castro, Gombau, Fonollars, Carders, Montanyans, Pou de la Figuera, Serra Xic, Marquilles, Gatuelles, Armengol, Metges i Sant Pere Més Baix.

El Peri determina tres àrees principals d'intervenció al barri de Santa Caterina:

- l'obertura de l'avinguda Francesc Cambó;
- la remodelació del mercat de Santa Caterina;
- la creació d'una plaça pública entre els carrers Jaume Giralt, Metges i Montanyans; és a dir, l'àrea avui popularment coneguda com Forat de la Vergonya, amb un edifici per a equipaments públics a cada extrem.

Amb la primera actuació es pretenia realitzar un tall al teixit medieval del barri de Santa Caterina per a facilitar la circulació del trànsit rodat. No obstant, el 1995 el Projecte d'obertura de l'avinguda Cambó va canviar oportunament el nom pel de Projecte de regeneració ambiental del Casc Antic, obertura Porta Cambó i Jardins Montanyans/Metges.

Aquest canvi de nom fou necessari ja que l'Ajuntament havia sol·licitat subvencions al Fons de Cohesió de la Unió Europea i aquestes ajudes econòmiques s'atorgaven a projectes de rehabilitació dels cascs antics de ciutats europees que seguissin criteris ambientals. Amb aquest canvi de vocabulari es va aconseguir disfressar de projecte ecològic una intervenció destinada a incrementar el volum del trànsit rodat en el Sector Oriental.

El projecte de prolongació de l'avinguda Cambó va patir nombroses modificacions degudes a les protestes veïnals. Així doncs, el 1997 l'Ajuntament va encarregar a l'arquitecte Enric Miralles modificar el projecte de manera que fos menys traumàtic. D'aquesta revisió va sorgir la Modificació de l'estudi de detall de l'Àrea Central de remodelació del Peri del Sector Oriental, en la què Miralles es va limitar a reordenar les volumetries edificables segons els seus usos ja que l'Estudi de detall no permetia cap canvi substancial en l'ordenament urbanístic fixat pel Peri.

Tenint en compte la forta resistència veïnal, plasmada en la pugna mantinguda entre l'Associació de Veïns en Defensa de la Barcelona Vella i l'Ajuntament, Miralles intentà combinar l'estructura medieval del barri amb les formes modernes, en lloc d'esborrar la primera a base d'enderrocs, i proposà conservar alguns edificis i

---

El projecte de prolongació de l'avinguda Cambó va patir nombroses modificacions degudes a les protestes veïnals

---

façanes per a minimitzar l'afectació de la zona. També va preveure mantenir alguns edificis de particular valor històric, com la casa Vallescà, ubicada al c/ Jaume Giralt num. 4, casa natal del popular poeta Joan Maragall.

Tot i això, l'Ajuntament va refusar l'esmentada modificació ja que suposava reduir la superfície sense edificar fixada pel Peri i això hagués requerit l'aprovació per part de la Comissió d'Urbanisme, òrgan dependent de la Generalitat. D'aquesta manera la prolongació de l'avinguda Cambó va seguir segons els criteris generals del Peri original. Un cas significatiu va ser el de la casa Vallescà enderrocada després que el 1999 l'edifici deixés de ser d'especial interès històric i cultural a través d'una «oportuna» i polèmica descatalogació. El juliol del 2000 l'Associació de Veïns en Defensa de la Barcelona Vella va interposar un recurs contra l'Ajuntament per haver donat la llicència d'enderroc. Però davant la política de fets consumats de l'Ajuntament, i veient que no s'aconseguiria parar l'enderroc, l'associació va decidir no continuar amb un contenciós llarg i costós per un edifici que ja no existia.

L'actuació més destacable va ser segurament la que va afectar el que durant un segle i mig fou el centre econòmic del barri: el mercat de Santa Caterina. Al llarg dels anys s'havia anat teixint al voltant del mercat una xarxa de petits comerços que vivien del fluxe de persones que confluïen en aquest punt. La remodelació del mercat prevista pel PERI va ser definida en un estudi de detall, també realitzat per Enric Miralles el qual seria aprovat definitivament el 2000. Aquest projecte preveu la conservació parcial de la façana del mercat, la construcció en la

part posterior de blocs de vivendes públiques amb 40 unitats, la realització d'un aparcament subterrani de varies plantes i la construcció d'una gran estructura d'acer i vidre per sobre del mercat a la part de l'avinguda Cambó. Aquest projecte va trobar l'oposició de la Generalitat la qual va presentar un recurs contenciós administratiu.

Com a resultat de la negociació entre les dues administracions, es va pactar que les vivendes de la part posterior del mercat serien residències assistides per a gent gran i discapacitats. Sembla clar que l'objectiu era reduir l'alarma social causada per les obres que, per altra banda, van patir un llarg retard degut al descobriment de restes arqueològiques durant les excavacions prèvies a la construcció de l'aparcament. A part de les esperades runes del convent dominic (església, sala capitular i dos claustres), es van trobar uns monuments funeraris de l'època romana i una capella romànica. Arran d'aquestes troballes, el projecte va tornar a ser modificat: l'aparcament es va limitar a l'àrea del mercat pròxima a l'avinguda Cambó i a la part posterior del mercat seran visibles les restes a través d'un terra de vidre de 700 m². No obstant, varis

... va morir de mica en mica tota la vida comercial de l'entorn, donant un pas més cap a l'extinció del que havia estat el motor econòmic del barri ...

grups veïnals i culturals havien donat suport al projecte alternatiu presentat per dos alumnes d'un curs de postgrau, els arquitectes Félix Durán i Natalia Tobón, que proposaven la construcció d'un «parc arqueològic» transitable que quedaria a l'espai central del mercat reconstruït.

Les excavacions arqueològiques al mercat de Santa Caterina van acabar la primavera del 2001; part de les peces trobades es guarden al Museu d'Història de la Ciutat, mentre que les restes dels edificis religiosos amb les seves cimentacions van desaparèixer amb les obres. El juny del 2001 es van iniciar les obres de l'aparcament subterrani segons els plans les modificacions del despatx Miralles & Tagliabue. L'impacte social de les obres al mercat fou notable. Quan van iniciar-se els enderroc, anys abans de l'aprovació definitiva de

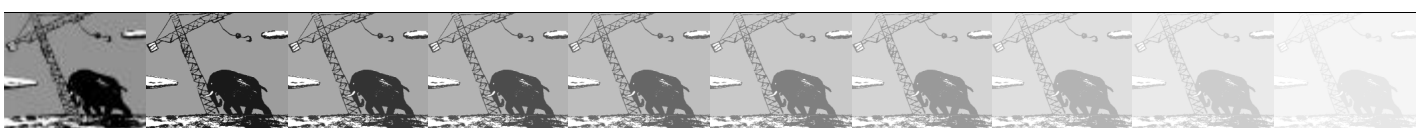
l'Estudi de detall, les parades van ser traslladades a una carpa provisional fora del barri, al passeig de Lluís Companys.

Amb la desaparició del mercat va morir de mica en mica tota la vida comercial de l'entorn, donant un pas més cap a l'extinció del que havia estat el motor econòmic del barri durant dècades: el petit comerç.

Pot ser interessant comparar aquests fets amb el discurs que l'Ajuntament utilitza per descriure els projectes de prolongació de l'avinguda Cambó i de remodelació del mercat de Santa Caterina:

(...)En aquest encadenament d'espais es barregen la nova arquitectura i la rehabilitació dels edificis existents, que milloren les condicions d'habitabilitat dels habitatges, amb la finalitat que aquestes ajudin a mantenir el caràcter de l'entorn.

(...)Aquesta actuació crearà un nou recorregut de penetració en el barri; s'adaptarà als criteris de traçat del sector medieval, (...); crearà un espai urbà que, sense renunciar a les exigències actuals de la circulació rodada, tingui la complexitat pròpia d'un teixit urbà antic; establirà un itinerari clar entre l'avinguda Cambó i el Mercat de Santa Caterina (...). Es tracta d'integrar el mercat remodelat, (...)conservant els elements més significatius de l'edificació existent, especialment el cas d'edificació perimetral, i permetent la creació de nous espais lliures per a ús públic. Així, el mercat s'avança sobre l'avinguda Cambó amb una gran marquesina com a element d'atracció i referència, millorant la connexió del mercat amb el seu entorn, reforçant el circuit monumental constituït per la ciutat romana i els carrers dels palaus (...).

El tercer punt de la remodelació previst pel Peri a Santa Caterina afecta l'àrea actualment coneguda com Forat de la Vergonya. Al projecte urbanístic previst per a aquesta zona dedicarem una especial atenció ja que ha desencadenat un conflicte social explícit de gran intensitat.

EL PROJECTE URBANÍSTIC DEL FORAT DE LA VERGONYA

Aspecte urbanístic

Com hem dit, el Peri original de 1985 qualifica l'àrea compresa entre els carrers Jaume Giralt, Metges/Montanyans i Pou de la Figuereta com a zona de remodelació, és a dir, d'enderrocs. L'ús al què es destinarà el solar resultant no s'especifica. A les directives generals del Peri del Sector Oriental s'especifica que les àrees d'aparcaments s'hauran de col·locar fora del perímetre de Ciutat Vella, i no pas a l'interior. El 1997 l'arquitecte Enric Miralles va realitzar un Estudi de detall que definia el nou traçat d'obertura de l'avinguda Cambó i

qualificava la zona corresponent al Forat como 6b, és a dir, una àrea destinada a la creació de parcs i jardins de caràcter local amb edificis d'equipament públic als extrems. Així, PROCIVESA va procedir a l'enderroc dels blocs de vivendes compresos entre els carrers Metges i Jaume Giralt, alguns dels quals havien estat ocupats uns mesos abans. Des d'aleshores, el solar resultant dels esmentats enderroc serà conegut com Forat de la Vergonya. Amb la intenció d'aprofitar en positiu aquest espai, l'aparició del qual havia estat tan traumàtica per al barri, el veïnat va decidir

utilitzar-lo per a diverses iniciatives (menjars, festes, concerts...) i finalment convertir-lo en un parc autogestionat. No obstant, el 23 d'octubre del 2002 Katy Carreras, regidora del districte de Ciutat Vella va comunicar a les veïnes que al Forat de la Vergonya es construiria un poliesportiu de dimensions reduïdes i un pàrquing subterrani que seria gestionat per l'empresa Smassa (Societat Municipal d'Aparcaments i Serveis S.A, de propietat municipal). A més, també es va informar que, com que es tractava d'una àrea que forma part del casc antic de Barcelona, es realitzarien també

unes cates per a sondejar el subsòl en previsió de trobar-hi elements de rellevància arqueològica.

No cal dir que una intervenció d'aquest tipus significava la destrucció del parc autogestionat pel veïnat i mesos d'obres, soroll, pols, runa... quelcom que, de tota manera, ja forma part de la quotidianitat dels residents al barri de Santa Caterina. Tanmateix, quedava clar l'oportunisme i la hipocresia dels gerents de política urbanística de l'Ajuntament: el Peri de 1985, sempre invocat como a text de referència per a les intervencions a Ciutat Vella i a través del qual s'havien justificat els innumerable i traumàtics enderrocs, perdia, de sobte, qualsevol caràcter vinculant ja que l'Ajuntament pretenia executar quelcom (un pàrquing subterrani) totalment diferent al que el mateix Peri preveia (una zona verda).

Aspecte social

L'oposició veïnal als plans de l'Ajuntament pel Forat de la Vergonya ha estat constant i intensa. El 15 d'octubre del 2002 part del veïnat va impedir que les màquines comencesin a perforar el Forat enfiant-se a les excavadores. El 16 de novembre, uns dies després d'una assemblea veïnal en contra del projecte municipal, es va organitzar una plantada popular d'arbres amb la intenció de fer del Forat una zona verda autogestionada.

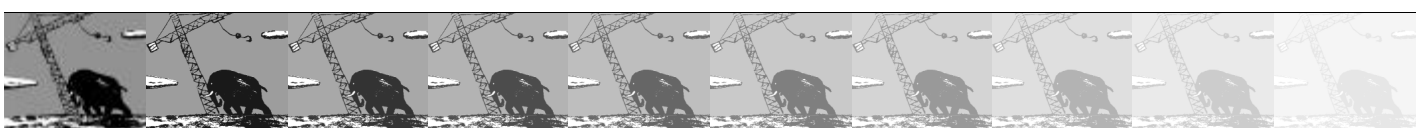
Tot i això, les obres es van iniciar el matí de dilluns 18 de novembre quan els obrers de l'empresa Faus, acompanyats d'un imponent dispositiu policial d'antiavalots de la Guàrdia Urbana, iniciaren la cons-

trucció del mur que voreja el solar i que seria batejat per veïns i veïnes com el Mur de la Vergonya.

Les plantes van ser arrencades i confiscades. Les protestes foren brutalment reprimides. Hi hagué càrregues policials i un veí va ser detingut. Aquella mateixa tarda, aprofitant que el mur encara no estava acabat, algunes veïnes van tornar a plantar arbres. L'endemà, però, van tornar les excavadores, aquest cop acompanyades d'una dotzena de furgonetes d'antiavalots i d'un centenar d'efectius policials. I als carrers Carders, Sant Pere Més Baix i a les travessies properes al Forat una parella d'agents de paisà cada 50 metres aproximadament. Una vintena de persones van baixar al carrer per protestar i la resposta de la Guàrdia Urbana fou un altre cop molt dura: càrregues i un veí a l'hospital després d'haver estat ruixat amb un esprai urticant per un secreta.

Sota la vigilància constant, dia i nit, dels antiavalots de la policia municipal i de vigilants de seguretat d'una empresa privada, la construcció del mur va finalitzar en pocs dies durant els quals el barri va viure sota l'assetjament policial recordant les tristes èpoques d'unes dècades enrere.

Un obrer de l'empresa contractada per a la construcció del mur va

ser acomiadat després de la seva negativa a treballar en aquelles condicions de tensió i conflicte.

El 21 de novembre es va celebrar al Convent de Sant Agustí, a pocs metres del Forat, l'assemblea de la Plataforma Veïnal Contra l'Especulació a la que foren invitades totes les veïnes i associacions del barri i a la què van assistir unes 150 persones, entre elles dos agents de paisà de la Guàrdia Urbana que van allunyar-se ràpidament un cop identificats.

Durant els dies següents es va anar acumulant tensió entre l'Ajuntament, el veïnat i simpatitzants del Forat. Divendres 29 de novembre més de 500 persones es manifesten contra l'especulació des de la plaça de l'Ajuntament fins al Forat trobant-lo, un cop arribades en allà, misteriosament desprovist de protecció policial. Gairebe una invitació als manifestants a que expressin lliurement el seu rebuig als tèrbols plans municipals: en només vint minuts, del Mur de la Vergonya queden tant sols alguns maons sense que els antiavalots, desplaçats als carrers propers arribin a intervenir. No obstant, l'Ajuntament no va retrocedir gens ni mica les seves posicions: dissabte i diumenge, dos dies després de la manifestació, els obrers es van veure obligats a renunciar al seu dia de descans per aixecar de nou part del mur. Dilluns 2 de desembre, encara sense acabar la reconstrucció del mur, les excavadores van irrompre al Forat per rebentar el solar creant profundes trinxeres: comencaven les cates arqueològiques.

El veïnat, lluny de desanimar-se, va seguir organitzant activitats a la part que havia quedat fora del tancat; també aquest cop tingueren una forta resposta repressiva. Per exemple, la mateixa setmana, unes 60 persones es van reunir per sopar a la plaça situada al davant del Forat, però la Guàrdia

---

... les forces policials van formar un cordó i van empènyer tothom fins al carrer Carders, llençant plats, menjar i estris pel terra ...

Urbana, present amb 6 furgonetes d'antiavalots, notifica que està prohibit menjar al carrer. Quan l'olla amb arròs va entrar en escena i es van començar a repartir plats, les forces policials van formar un cordó i van empènyer tothom fins al carrer Carders, llençant plats, menjar i estris pel terra. En qüestió de minuts els objectes que havien quedat a la plaça foren carregats a corre-cuita a un camió de la neteja urbana sense que s'airegués cap acta d'incautació.

La setmana següent sortí el Manifest per una Ciutat Vella Verda i Sense Especulació Urbanística, firmat per més de 60 associacions i entitats, en el què es critica durament l'actuació de la Guàrdia Urbana, es demana la suspensió immediata del projecte de pàrquing i es proposen ubicacions alternatives pel poliesportiu. Paral·lelament, les veïnes van efectuar una queixa formal (v. document 56 (95)D/16045) a l'organisme que regula la concessió d'ajuda financera del Fons de Cohesió de la Unió Europea al projecte Regeneració ambiental de Ciutat Vella, Barcelona 1995-98, àrea del Casc Antic, subratllant que el projecte de pàrquing-poliesportiu no respecta els més elementals criteris mediambientals i per tant no pot ser finançat amb els fons comunitaris.

Uns dies després) al Convent de Sant Agustí Vell va tenir lloc una conferència sobre Drets Humans organitzada per l'Ajuntament en la

què participà Ernest Maragall. Algunes veïnes, escandalitzades pel cinisme dels funcionaris municipals, es van mobilitzar repartint fulls informatius i assistint a la conferència. De la trobada-aldarull entre veïnes i Ernest Maragall va néixer una proposta, per part d'aquest últim, de cita a la qual el veïnat duria les seves peticions i, així, mirar de resoldre la situació d'evident conflicte social al barri de Santa Caterina. El dia següent els titulars de la premsa van ser: «La pressió veïnal obliga l'Ajuntament a parar el projecte del Forat de la Vergonya». La veritat és que alguns càrrecs de l'Ajuntament, davant la constant i radical oposició veïnal, moguts per càlculs d'oportunisme polític (cal tenir present que s'acostaven les eleccions de maig del 2003) i preocupats per la nitidesa com la seva cara més autoritària i econòmicament interessada estava arribant a l'opinió pública, es van veure obligats a fer-se enrere justificant-se en la necessitat d'efectuar un «estudi de viabilitat» per a la construcció d'un pàrquing cobert per una «moqueta de zona verda». Mentrestant segueixen les accions esporàdiques contra el mur; tanmateix, sembla que alguna cosa hagi canviat en la estratègia de l'Ajuntament. Els obrers ja no van tan ràpid a la reconstrucció, ni els antiavalots a la repressió. El Mur de la Vergonya està desfet en diversos punts i la tanca metàl·lica ja no hi és, tot i que les cates arqueològiques tiren endavant i els vigilants privats segueixen al Forat dia i nit. Finalment, el mur fou substituït totalment per una tanca metàl·lica. L'abril del 2003, arran d'una acció espontània, es va recuperar una part de l'àrea del Forat, s'hi van replantar algunes plantes i es va construir un petit escenari i bancs per a seure. La majoria del Forat continua tancat, però ja se

sap, les reixes metàliques no aguanten tant com el ciment...

Aspecte econòmic

El Peri del Sector Oriental està gestionat econòmicament per Focivesa, hereva de Procivesa.

La societat anònima de capital mixt Promoció de Ciutat Vella, S.A. (Procivesa) va ser creada el 1988 amb un capital inicial de 2.800 milions de pessetes (17 milions d'euros), procedent en un 61 % de fons públics (54 % Ajuntament de Barcelona; 7 % Diputació de Barcelona) i en un 39 % de capital privat (distribuït entre els bancs BBV, BEX, La Caixa de Pensions i Caixa de Catalunya, la societat d'aparcaments SABA i les societats anònimes Promoció Ciutat Nova SCP, EUESA i CTNE). Als seus estatuts es cedia a Procivesa un plaç de vida de 14 anys fixant, així, la seva dissolució el 2002.

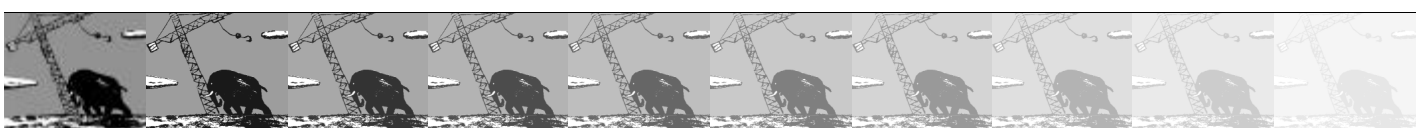
16 L'Ajuntament ha creat la societat

successora, Foment de Ciutat Vella S.A. (Focivesa), que s'encarrega de totes les responsabilitats de Procivesa mes enllà del 2002. Procivesa/Focivesa, en estreta col·laboració amb l'Ajuntament, és responsable de la planificació, realització i promoció dels projectes de rehabilitació al centre històric; és a dir, dels Peri de Ciutat Vella. Procivesa/Focivesa financia les reformes de Ciutat Vella amb fons de l'Ajuntament, amb les subvencions europees del Fons de Cohesió i amb activitats immobiliàries pròpies, eufemisme amb el què es refereixen a l'especulació amb els béns immobiliaris expropiats i adquirits.

Procivesa/Focivesa s'encarrega de l'expropiació, dels enderroc, de la rehabilitació i de la construcció de nous edificis; cobra els lloguers de les vivendes rehabilitades i de nova construcció i ven edificis a empreses immobiliàries amb finalitats especulatives. A través de la seva activitat també rep crèdits al

mercat financer i especula amb ells com qualsevol altra empresa. Gràcies als Peri, Focivesa pot apropiarse de les vivendes que pertanyien als veïns expulsant-los. No obstant, l'expropiació només és legal si es consuma finalment l'enderroc; en cas que fossin rehabilitats els expropiats podrien reclamar drets sobre els seus edificis. Això explica l'interès de Procivesa/Focivesa en fomentar una política d'enderrocs en lloc de rehabilitacions respectuoses i amb la participació dels afectats.

En el cas d'alguns edificis d'especial valor (com la casa Vallescà, cfr. supra), és necessària una descatalogació per a procedir a l'enderroc (procés amb el que, a partir d'un informe arquitectònic, es desproveeix a un edifici del seu status especial de monument històric per a recatalogar-lo com a vivenda comú). Gràcies a l'estreta col·laboració entre Procivesa/Focivesa i els funcionaris de l'Ajuntament encarregats de realitzar els

informes arquitectònics l'esmentada descatalogació sol efectuar-se amb una rapidesa i eficiència admirables; sempre que l'enderroc a realitzar entri dins els plans especulatius de Focivesa. De la construcció de les noves vivendes s'encarrega l'Institut Català del Sòl (Incasol), que pertany íntegrament a la Generalitat de Catalunya i que és especialista en la realització de projectes de molt baix cost i, per tant, de baixa qualitat.

En conclusió, el Peri del Sector Oriental, amb el seu volum d'enderrocs (cal recordar que en el cas del barri de Santa Caterina el 70 % de la superfície està afectada) representa un projecte de gran interès econòmic per a Procivesa/Focivesa. La política d'intervenció urbanística als barris humils de Ciutat Vella respon també a un projecte socioeconòmic a més llarg termini.

És evident que els poders politico-econòmics no poden tolerar durant gaire temps més l'existència de barris populars amb un tei-

xit social complex i potencialment problemàtic al cor històric d'una ciutat de gran visibilitat europea com Barcelona.

En aquest sentit, l'estratègia de l'Ajuntament i el capital és empènyer als sectors «marginals» (immigrants, okupes, rodamons o simplement qui no pugui pagar un lloguer de 600 € al mes) fora de la ciutat, cap a les barriades dormitori aïllades i poc visibles (el Bus Turístic no té cap parada a Santa Coloma) amb la intenció de convertir el casc antic en un aparador gegant que actuï com a reclam del turisme i els negocis... Aquest procés, que a altres ciutats europees com Roma o París ha assolit un grau de desenvolupament molt superior, preveu l'aplicació de diverses estratègies, des de l'increment de l'operatiu policial als cascs antics fins l'implementació d'una política de «renovació» dels barris medievals com en el cas de Santa Caterina. Per tant, les actuacions de societats com Procivesa/Focivesa proporcionen

beneficis polítics directes al poder econòmic i al municipal mentre contribueixen a crear les condicions per a que aquests mateixos actors puguin enriquir-se encara més durant els propers vint anys. La intervenció al Sector Oriental segueix clarament aquesta lògica: obrir el barri de Santa Caterina al trànsit rodat (obertura de l'avinguda Cambó), crear estructures que atreguin a població d'altres barris i amb més possibilitats econòmiques (pàrquing al Forat), impulsar la desaparició del petit comerç (rehabilitació/reducció del Mercat de Santa Caterina), desallotjar les cases okupades (desallotjament de la casa del c/Beates), expropiar les pobres, enderrocar les seves cases i construir pisos nous per als rics... o hotels per a les turistes (com l'Hotel Catalonia del carrer Sant Pere més Baix, un edifici que abans havia estat ocupat). No sabem exactament com es repartiran el pastís, però... no hi ha massa dubtes sobre qui en sortirà perjudicat?

Pla urbanístic

22@

La lluita d'un barri

El Pla urbanístic 22@ està promogut per l'Ajuntament de Barcelona i afecta directament al patrimoni històric i al teixit social del barri de Poble Nou. El pla 22@ es durà a terme a través dels Peri (Plans Especials de Reforma Interior), que són plans urbanístics executats i planificats per l'Ajuntament de Barcelona. Els Peri que es volen fer dins el 22@ són els següents:

- Peri Eix Llacuna,
- Peri Lull-Pujades (llevant),
- Peri Lull-Pujades (ponent),
- Peri Campus audiovisual,
- Peri Perú-Pere IV,
- Peri Parc Central,
- Peri Icària.

Peri Eix Llacuna

El primer Peri Eix Llacuna es basava en la construcció de 9 torres de 72 metres d'alçada (uns 24 pisos), 216 habitatges nous i un gratacel d'equipament a una zona verda. Tot això afectava a 92 famílies que eren obligades a traslladar-se.

Aquest Peri es va aprovar el dia 24 de desembre del 2001, però davant l'oposició dels veïns i veïnes es va aconseguir aturar.

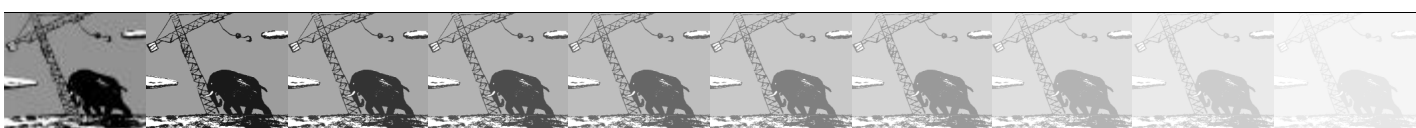
L'Associació de Veïns del Poble Nou va arribar a un acord amb l'Ajuntament de Barcelona per la modificació del Pla, amb la disconformitat d'altres col·lectius veïnals com la Coordinadora contra el 22@, o l'Associació d'Afectats 22@. Sense tenir en compte l'oposició d'una part important del barri, el consistori va tirar endavant el projecte, és a dir, l'acord de modificació.

El nou Peri Eix Llacuna va ser aprovat el dia 8 d'octubre del 2002 en el Ple de Districte de Sant Martí, en procediment d'urgència (a favor, PSC, abstencions, IC-V i ERC), i finalment en el Ple de l'Ajuntament el dia 25 d'octubre (vots a favor, PSC, IC-V i ERC).

Aquest Peri està recorregut amb un contenciós administratiu.

Aquest nou Peri es basa en la disminució de les torres i les seves alçades. Es redueix el número de torres de 6 a 8 amb una alçada de 45 metres, (uns 15 pisos), en un carrer on els edificis més alts tenen 5 pisos.

Aquest Pla té previst un equipament de 5.000 m² a Llacuna-Pallars; un aparcament públic de 550 places. El número de pisos nous es redueix a 188, i les vivendes afectades a 58. Però es continuen mantenint els equipaments en plena zona verda.

Amb aquest exemple podem veure com el Poblenou està patint una gran transformació, convertint-se en l'objectiu de les grans multinacionals, constructores, immobiliàries... per tal de treure'n el major benefici d'aquesta requalificació urbanística d'iniciativa pública que és el 22@.

Qui es reparteix el pastís del 22@?

- Les immobiliàries Servihabitat i Immobiliària Colonial (propietat del Grup La Caixa); aquesta última és propietària de la Torre Llacuna (edifici de 13 pisos a Llacuna-Gran Via) i té més de 50.000 m2 a Lull-Diagonal.
- Necso Immobiliària (Grupo Acciona) que construeix un hotel al carrer Agricultura.
- @rtibos (Grupo Castellví) que construeix l'edifici de T-Sistems.
- Grupo Lar, Habitat o Layetana que tenen propietats a la Diagonal. Altres immobiliàries implicades en el 22@ són l'americana Lincon o l'espanyola Bami-Metrovacesa.
- Les empreses tecnològiques Retevisión (Grupo Auna controlat per Endesa, Unión Fenosa, Telecom Italia i BSCH). T-Sistems (Deutsche Telekom), Telefónica, General Electric o Indra (indústria espanyola vinculada a la fabricació d'armament).
- El Consorci de la Zona Franca (dirigit per l'exregidor del PP Enrique Lacalle, aquesta institució ha venut terrenys de propietat pública del Peri Eix Llacuna a immobiliàries privades.
- El Grup Godó, que té els tallers de La Vanguardia afectats pel Peri Eix Llacuna. Tindrà grans beneficis degut a la construcció d'un edifici de 48 metres a la seva propietat.

Conseqüències socials del 22@

Els efectes que provocarà un pla urbanístic de les característiques del 22@ al teixit social del barri del Poblenou són molt greus. Davant la degradació i la destrucció del patrimoni històric, els veïns i veïnes demanen polítiques de manteniment i restauració d'aquest espai per a ús públic. S'ha d'intentar preservar la identitat urbana del Poblenou, per això, veïns i veïnes s'oposen a la construcció de torres de 48 metres d'alçada, apel·lant a la lògica volumètrica d'altres àrees del barri. Davant de la substitució social que el projecte 22@ vol sotmetre el barri de Poblenou, s'exigeix el manteniment de la totalitat dels habitatges i dels tallers on es desenvolupen activitats industrials, artesanals o associatives, per a poder preservar el teixit social. El pla urbanístic del 22@ tindria una sèrie de conseqüències, fins i tot a curt termini, al barri de Poblenou:

- Afectats directes. Totes aquelles famílies i petits negocis que han de marxar de la seva propietat o lloguer (on en alguns casos hi han viscut tota la vida) per l'actuació del 22@ a canvi de míseres indemnitzacions.

- Agressions al territori. La destrucció de bona part del paisatge i del patrimoni històric del barri.
- Imposició de gratacels i enormes obres arquitectòniques que no responen a la realitat urbanística i cultural del barri, ni presenta criteris de sostenibilitat.
- Destrucció del petit comerç i de la petita indústria. Els petits comerciants no podran afrontar la competència de les noves empreses que vindran a Poblenou i poden acabar desapareixent.
- Alteració de l'estructura social. El Poblenou és un barri majoritàriament treballador i no podrà afrontar els ritmes de consum que acompanyaran el 22@. Per als joves, per exemple, trobar un pis pot ser pràcticament impossible. Aquest fet conduirà a la substitució social del barri.

el Poblenou està patint una gran transformació, convertint-se en l'objectiu de les grans multinacionals, constructores, immobiliàries

Fòrum de les Cultures 2004

L'estafa ben maquillada

El projecte del Fòrum 2004 afectarà una superfície global de 184 hectàrees, entre el Poblenou i el marge dret del riu Besòs, als municipis de Barcelona i Sant Adrià. Es tracta d'un macroprojecte que suposa una sèrie d'inversions diverses: construcció de nous equipaments (centres de convencions, edificis Fòrum, hotels, centre comercial Diagonal-Mar, etc.), construcció de vivendes, actuacions «ambientals» (intervencions en la depuradora d'aigües i en la incineradora), construcció d'una nova central tèrmica, construcció d'un nou zoològic; intervencions urbanístiques vials (prolongació dels carrers Llull i Taulat, creació de la rambla de La Mina, creació de 3.000 noves places d'aparcament...).

20 Aquest projecte gaudeix d'una propaganda contínua i intensa per part de l'Ajuntament de Barcelo-

na: hi ha un esforç per presentar el conjunt de les actuacions del Fòrum 2004 com una gran operació regida per criteris de sostenibilitat ecològica, d'obertura cultural, d'innovació arquitectònica, etc.

La gestió del projecte Fòrum 2004 està en mans de la societat municipal Infraestructures de Llevant, abans Infraestructures 2004, presidida per Joan Clos i Matheu i vicepresidada per Xavier Casas.

Infraestructures de Llevant ha rebut l'encàrrec de desenvolupar els projectes, obtenir i gestionar els recursos econòmics, tant públics com privats, i gestionar la construcció dels espais del Front Litoral Besòs-Barcelona 2004. Infraestructures de Llevant també s'encarrega de mantenir l'equilibri econòmic-financer de l'operació i de vetllar per la qualitat de l'arquitectura i de les actuacions a dur a

terme. Infraestructures de Llevant va subscriure un conveni de col·laboració amb Barcelona Regional, que va dirigir en el seu moment la modificació del Pla general metropolità, per tal que aquesta agència urbanística pública d'àmbit metropolità donés suport pel que fa al control de la qualitat arquitectònica i el manteniment dels objectius urbanístics del conjunt de l'operació, especialment en la fase de projectes bàsics. En aquesta mateixa línia, la societat també sotmet tots els seus projectes a les Comissions de Qualitat de l'Ajuntament de Barcelona. El control tècnic de la intervenció és, evidentment, competència de Barcelona Regional, també presidida per Joan Clos i Xavier Casas. Les empreses que patrocinen el projecte són les següents: Telefónica («Telefónica ha demostrat,

